

A szemléletes könyvtárpropaganda

PELEJTEI Tibor: Könyvtár- és irodalomnépszerűsítés. A szemléltetés. Budapest, Népművelési Propaganda Iroda, 1968. [1969.] 210 l. /Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központ kiadványa./

PELEJTEI TIBOR

KÖNYVTÁR- ÉS IRODALOM- NÉPSZERŰSÍTÉS

A SZEMLÉLTETÉS

NÉPMŰVELÉSI PROPAGANDA IRODA
BUDAPEST 1968

Több mint hat éve, hogy félévenként rendszeresen összejönnek a könyvtárak propagandamunkájával foglalkozó könyvtárosok egy-egy megyei könyvtárban. Esetenként 8-10 megye képviselői cserélik ki tapasztalataikat, mondják el véleményüket a könyvtárukban folyó munkáról. A vendéglátók büszkélkednek eredményeikkel, bemutatják új létesítményeiket, a problémák megoldásához a kollegák tanácsát kérik. Az összejövetelek szervezője, Pelejteí Tibor, minden alkalommal hangot adott annak, hogy "az itt hallottakat közzé kellene tenni". Ennek megvalósulásaképpen kaptuk kezünkbe ezt a könyvet, amely a mintegy 20 értekezleten felmerült problémákra, javaslatokra ad választ, s amelyet előszavában a szerző "az első magyar nyelvű összefoglalás"-nak minősít, teljes joggal.

Tartalmilag a könyv ki fogja elégíteni azokat a könyvtárosokat, akik a szemléltető propaganda lehetőségeire, módszereire kíváncsiak. A propagandaeszközök széles skáláját tárgyalja a figyelem felkeltésének pszichológiájától kezdve a különböző konkrét munkaformákig (kiállítások, könyvtári kiadványok, televízió, rádió, film).

A kiállításra készülő könyvtárosok számára igen hasznos lesz a kiadvány, hiszen a legapróbb részletkérdésekről is tájékoztatja őket. Felhívja figyelmüket, hogy készítsenek forgatókönyvet, tervezzék meg, hol milyen anyagot mutatnak be, milyen feliratokon közlik a legfontosabb mondanivalót. Leírja, hogyan lehet irányítani a szemlélő figyelmét a kirakatok és a nagyobb méretű kiállítások rendezésénél. Módszereket ajánl a mondanivaló kiemelésére (színnel, világítással stb.), az anyagok elhelyezésére, a szemléltető és segédeszközök helyes használatára. Ezekre és más e témába vágó kérdésekre ad választ két fejezetben.

A könyvtáros és a televízió, a rádió, a film kapcsolatának lehetőségeit csupán 20 oldal erejéig elemzi. Csak a legfontosabbak összefoglalására szorítkozik, mivel erről a témáról már külön füzet is megjelent.

A könyvtári kiadványok (röplapok, meghívók, katalógusok, bibliográfiák stb.) elkészítésével kapcsolatban főként a szükséges nyomdai alapismereteket közli. Hiányoljuk a sokszorosító eljárások ismertetését; egyre több könyvtár rendelkezik már sokszorosítógéppel, s a kézirat sokszorosítására való előkészítésének eljárásai különböznek a nyomdai előkészítéstől.

"A könyvtár és irodalomnépszerűsítés lélektani feltételei" c. első fejezethez külön meg kell még jegyeznünk, hogy az 1969. évi megbeszéléseken a gyakorlati kérdések mellett már ez a téma is szerepelt, pár év múlva ennek a bővebb elemzését is várjuk a szerzőtől.

A tartalmi elismerés mellett szóvá kell tennünk a könyv technikai kivitelének gyengéit. A legszembetűnőbb az, hogy rossz gépen írták, a betűk sokszor egymásra csusztak. Rosszul sikerült a fejezeteken belüli részegységek címének tipografizálása: fordított a rangsor az elsőrendű és a másodrendű (egy, illetve két tizedes jegyű számmal jelölt) egységek címének kiemelése között, a harmadrendű egységek kiemelése pedig teljesen elvész. Érthetetlen, hogy az 1000 példányban készült kiadványhoz miért kellett többféle papírt használni; még azt sem lehet mondani, hogy a színes vagy több színű ábrákhoz használtak jobb minőségű papírt, mert az oldalak papírányaga rendszertelenül változik.

A könyv tartalma mindenesetre jobb kivitelű érdemelt volna; hisz a szépről, az arányról, az oldalak beosztásáról is szó van benne. A Népművelési Propaganda Irodának ügyelnie lehetett volna rá, hogy egy ilyen tárgyú módszertani kézikönyvet tartalmának megfelelő kivitelben adjon a könyvtárosok, népművelők kezébe.

OLÁH Attila